

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

V klerikalnem jarmu.

Strast in hudobnost, s katero vodi klerikalizem boj zoper učiteljstvo, presega vse meje. Učitelj, ki neče biti farovski hlapec, ima silno težko stališče, kajti klerikalizem neusmiljeno preganja, ščuje ljudstvo proti njemu, ga sumniči in ovaja ter sistematično podkopuje uspehe njegovega delovanja. Drastičen izgled, s kako zlobnostjo in doslednostjo preganja klerikalci učitelja, tudi če uzorno izpolnjuje svoje dolžnosti, nam podaja naslednje pismo:

V Št. Lenartu nad Laškim trgom, 11. jan.

S komurkoli je prišel tukajšnji župnik, veleč. g. Franc Časl v dotiko, najsi je bil dotičnik priprosti človek ali duhovnik, učitelj, odvetnik, uradnik itd., če je tako nanese, je vsakomur govoril o meni tako prepričevalno zaničljivo in nečedno, da so mu, oziraje se na njegovo duhovniško veljavo, vsi verjeli. Nekoliko njegovega opravljanja govorjenja mi je bilo prišlo sčasoma do sluha. Ker je njegov opravljeni jezik segal na blizu in daleč okoli, sem primoran v lastno ohrambo stopiti v javnost s sledečim pojasnilom in prošnjo:

1. Zavoljo častikraje med prebivalstvom v Št. Lenartu sem bil župnika g. Časla že v letu 1899., kmalu po njegovem tukajšnjem nameščenju sodnijsko preganjal. Toda pri glavni obravnavi dne 7. grudnia 1899. sem se na njegovo željo v svoji miroljubnosti, posebno pa z ozirom na dober zgled spravljivosti in z ozirom na šolo in družabne razmere v Št. Lenartu, glasom sodnega zapisnika z njim pobotal; kajti poravnal je takoj vse tožne stroške in mi je v sodnem zapisniku obljubil, da hoče z menoj znanprej v miru živeti ter niti skrivno niti očitno proti meni agitovati. Pri ti priložnosti mu je takratni kazenski sodnik g. dr. Wagner priporočal, naj v jedni prihodnjih nedelj pridiguje ljudem o ljubezni do bližnjega in o kristijanski spravljivosti, kar je gosp. Časl rad obljubil storiti.

2. Svoje obljube pa g. Časl ni izpolnil. Pridigal ni ničesar o ljubezni do bližnjega itd. Še več! Pismo obljube je prelomil. Ni še minul dober mesec, je že šolske zadeve uporabljal v skrito in javno agitacijo zoper mene. Razlagal je ljudem, da imam jaz večjo plačo, nego on, da se nikjer učitelju tako dobro ne godi, da ni pri nobeni šoli tako velikega šolskega vrta, da tukajšnji vrt in sadonosnik ne pripada meni; zato bi se mi oboje lahko odvzelo, skliceval se je celo na šolsko postavo, katero si je narobe razlagal. Učil je, da ni neobhodno potrebno, otrok vsak dan v šolo pošiljati, da bodo vsejedno lahko v nebesa prišli, da to le učiteljstvo dela, če morajo otroci vsak dan v šolo, da učiteljstvu ni treba šolskih zamud vsak dan zapisovati, da ni pri nobeni drugi šoli toliko opominov, šolskih glob, troškov itd., kakor v Št. Lenartu, vsega tega je krivo le učiteljstvo. Če bi se mi šolski vrt in sadonosnik odvzel, bi se baje s čistim dobičkom lahko poravnali tekoči šolski troški itd. Obljuboval je ljudem, da se opominski listi in šolske globe, katerih je bilo razmeroma malo, dajo odpraviti, da ne bode več treba redno v šolo pošiljati itd.

Ljudem so začela rasti ušesa, dvomili so nad postavo in mojo poštenostjo, zgrubljali sem pod seboj trdna tla, na katerih sem 7 let pošteno stal. »Mora biti že res, kar nam g. fajmošter razlagajo! Pri šoli se mora znanprej vse drugače delati in gospodariti, učitelj je dozdej z nami po svoje ravnal!« so dejali neuki in lahkoverni ljudje. V najlepših upih so izvolili g. Časla načelnikom krajnega šolskega sveta, do katere časti si je na pre-računjeno zviti način, na račun šole in učiteljstva, prikrčil pot.

Gosp. Časl je kot načelnik krajnega šolskega sveta sčasoma res odpravil spominske liste, sam je naročil ljudem, da ni treba otrok v šolo pošiljati, da bi ljudi še bolj od šole odvrčal, je celo s prižnice brez vzroka oznanil, da tudi on ne pojde več v šolo verouka poučevati.

Ker sem po postavi kot šolski vodja

odgovoren za stanje šole, sem bil primoran storiti potrebne korake. Šolske oblasti so župniku Časlu zažugale visoko globo, če ne bode šolskih zamud po postavi obravnaval, t. j. opominskih listov dopoščiljal, pozneje smo mnogo ljudi kaznovali z občutnimi globami, katerih je bilo zdaj 50-krat več nego prej, in vsi. Čast. knezoškofjski konzistorij v Mariboru je župniku Časlu s svojim ukazom z dne 22. marca 1901 št. 1345 zaukazal verouk v šoli poučevati.

3. Vkljub mojemu svarilu, da si bodem svoje pravice sodnijsko varoval, mi je g. Časl kot načelnik krajnega šolskega sveta odvzel šolski vrt in sadonosnik ter dal oboje v najem. Prepirla sva se do kasacijskega dvora na Dunaju za načelo, ali naj sodnija ali šolske oblasti o tem sodijo. Zmagalo je v vseh instancah moje mnenje. Pravda se je torej začela pri sodišču od začetka. Tu je igral župnik Časl žalostno ulogo nepoštenjaka, delal je na to, da bi se moja pogodba s krajnim šolskim svetom utajila, ko to ni šlo, da bi se za neveljavno proglasila, tudi to ni šlo. Izgubil je pravdo pri okrajnem sodišču.

Kot zmagovalcem sem se podal v spremstvu jedne priče k njemu v farovž ponuati spravo in mir z obljubo, da se mu hočem v enem letu umakniti od tod, dotlej si pa naj bodeva dobra sosed, skliceval sem se na dejstvo, da dajeva s prepričano prebivalstvu, posebno mladini slab izgled. V zadevi vrta sem ga prosil, naj skliče nemudoma sejo krajnega šolskega sveta, da poravnamo odškodnino z dobro. Toda oznanjevalec Izveličarjevih besed »Mir vam bodi!« si je najprej izvolil jeden teden v premislek, potem pa je spravo odklonil. Ni hotel sklicati nobene seje, vložil je na svojo roko priziv na okrožno sodišče, kjer je bil krajni šolski svet v drugič obsojen, ki je moral plačati odškodnino in pravdne stroške v skupnem znesku 381 K.

Nato se je po moji inicijativi oglasila tukajšnja politična občina Jurklošter s pritožbo na okrajni šolski svet, da ti stroški ne smejo zadeti krajnega šolskega sveta, oziroma občine, ker se je načelnik Časl

dal brez sejinega sklepa od mene tožiti, in ker je vlagal vse prizive na svojo roko. Okrajni šolski svet je sklenil, da mora vse te stroške poravnati Časl sam.

Priobčujem to zadevo, naj se slavni krajni šolski sveti ne dajo zapeljati od nasprotnikov šole v pravde zavoljo šolskih vrtov; kajti ti so po postavi določeni deloma za učne namene, deloma za kuhinjske potrebe šolskega vodje.

4. Kot načelnik krajnega šolskega sveta me je župnik Časl pri šolskih oblastih črnil. Tiral sem ga zopet k sodišču. Pri glavni obravnavi dne 16. maja 1900 pa sem se na silno prigovarjanje sodnega pristava, g. dr. Reiserja in na župnikove obljube z njim zopet pobotal proti temu, da je g. Časl poravnal vse sodne stroške in mi izročil v roko pri sodišču spisano častno izjavo, v kateri obžaluje svoje postopanje in obljubljuje tudi šolskemu vodstvu v prihodnje nobenih ovir ne delati. Mislim sem, da sem sedaj vendar dosegel za sebe in šolo mir, a varal sem se. Gospod Časl je delal odselej še večji nemir in ovire. Ljudem je razlagal, da jaz pri sodnji vse tožbe izgubim in se je celo s prižnice pobahal, da je moral že večkrat k sodnji hoditi, pa še nobenkrat se ni bolj učen v Št. Lenart vrnil. Vsled tega se je po tukajšnji in sosednjih farah krivo govorilo: »učitelj izgubi vsako tožbo proti župniku!«

Gotovo izvenredna predrznost, izročiti pri sodnji lastnoročno podpisano častno izjavo, za hrptom pa razglasiti, da je tožnik tožbo izgubil. On se je zanašal z gotovostjo, da morajo ljudje njemu, duhovniku, verjeti tudi laž.

5. Župnik Časl me je vkljub temu pri šolskih oblastih znova na vse mogoče načine črnil. Hajd zopet k sodišču z njim! Takrat mi pa šolske oblasti niso hotele izročiti Časlovih ovadb v sodnijsko rabo. Župnik Časl se je bil vsled tega pri sodišču izjavil, da ne da na nobeno vprašanje odgovora, češ, njegove ovadbe so postale sedaj uradna tajnost. Sodni pristav je temu pritrdil, slično se je izrazil vis. c. kr. dež. šol. svet v Gradcu. Vkljub temu sta sodni pristav g. dr. Reiser in župnik

LISTEK.

Ludovik van Beethoven.

(Po M. Hubadovih ustnih podatkih in nekaterih tiskanih životospisih sestavi A. Štrito f.)

Odkar se je od »Glasbene Matice« izvajalo največje zborovo delo največjega skladatelja vsega sveta, govori se med nami mnogo o Beethovnu, tem glasbenem velikanu.

Ludovik van Beethoven se je rodil bržčas 16. decembra leta 1770. v Bonnu ob Reni. Njegov stari oče, rodом Belgijec iz Antverp, je bil v Bonu dvorni kapelnik, njegov oče pa tenorist v izbornokneški kapeli istotam. Mati, rojena Kewerich, je bila poprej preprosta kuharica v Ehrenbreitsteinu. Vzgoja mladega Ludovika ni bila ravno skrbna. Oče je bil pijači udan, zdražljive narave in neposoben, blagodejno vplivati na mlado srce. Dvanajstletni sin ga je nekda pijačnega pobral v cestnem jarku in ga vlekel domov. Mati je bila sicer krotka, skrbna in ljubezniva, ali premalo izobražena. Šolo je obiskoval samo ljudsko, na kaki

*) Za gotovo se ve le, da je bil 17. dec. krščen, in iz tega se sklepa, da je bil dan poprej rojen.

srednji ni bil nikdar. Nemškega pravopisa ni znal vse svoje življenje. Pomanjkljivo splošno izobrazbo in vzgojo si je pozneje deloma popravil, ko je na Dunaju kot slaven muzik občeval z najimenitnejšimi rodbinami. Ostalo mu je pa od mladosti kot posledica slabe vzgoje, da se je svoj živ dan bal in ogibal ljudi.

V glasbi ga je poučeval najprej oče, potem nekateri člani dvorne kapele, posebno dvorni organist bonski Neefe, ki ga je učil na klavirju in kompozicije, ali ves ta pouk ni bil reden, in Beethoven je še pozneje tožil, da v mladosti ni imel pravega pouka v glasbi. Oče je seveda hotel v sinu imeti le prav kmalu oporo za življenje in ga zato poučeval v tej smeri. Glasbeno nadarjen pa je bil mladi Beethoven tako, da so ga nazivali družega Mozarta. Umel je posebno prosto fantazijo na klavirju. Njegove prve skladbe, ki jih je po lastni izjavi zložil v 11. letu, so bile tri male sonate za klavir. V resnici pa takrat ni bil 11, ampak 13 let star. Beethoven namreč do svojega 20. leta ni prav vedel, koliko je star. Leta 1784. je bil 13-letni deček že nastavljen kot drugi ali pomožni dvorni organist.

V 17. letu (l. 1787.) je prišel prvič na Dunaj. Okoliščine tega prvega dunajskega poseta niso znane. Takrat se je

Beethoven na Dunaju predstavil Mozartu, mu zaigral na klavirju proste improvizacije, ki so bile v tistih časih merilo glasbene nadarjenosti, užil tudi nekaj glasbenega pouka pri Mozartu, ali ta se ni mnogo bavil z mladim Beethovnom, ker je ravno v delu imel svojega »Don Juana«. Čez par mesecev je zapustil Dunaj in se povrnil domov v Bon. Na povratku si je v Avgzburgu pri rodbini Stein moral izposoditi denarja. V Bonu se je pičlo preživil s poučevanjem, s sodelovanjem v orkestru in kot pomožni organist.

Ker pa v ozkih bonskih razmerah ni mogel dovršiti svoje umetniške izobrazbe, prišel je pozimi l. 1792. drugič na Dunaj, da bi se učil pri Haydnu. Podpiral je 22-letnega nadarjenega mladika takratni knez izbornik in nadškof v Koloniji, Maks Franc, brat cesarja Jožefa II. Spočetka je mislil na Dunaju ostati le začasno; ali ker je takrat umrl njegov oče (l. 1792.) in je domača izborna kneževina in z njo Beethovnova služba v Bonnu prenehala vsled francoske invazije l. 1794., izpremenilo se je začasno bivanje v stalno. Beethoven ni več zapustil Dunaja, razun semtertja za malo časa, zlasti v poletnih mesecih, ostal je marveč do smrti zvest Dunajčan, in zato se tudi prištevata petorici »dunajskih moj-

strov« (Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven in Schubert).

Bil je torej na Dunaju najprej učenec Haydnov (1792 — 94). Toda Haydn ni imel visokih misli z mladim Beethovnom. A tudi Beethoven ni bil kot učenec zadovoljen z učiteljem. Zato je posekal za hrptom Haydnovim še drugega učitelja, namreč Schenka, ki je bil zložil takrat zelo priljubljeno igro s petjem »Der Dorfbarbier«. Kontrapunkta se je Beethoven učil po Fuxovi knjigi »Gradus«. Leta 1794. že je Haydna popolnoma opustil in se šel učiti k slovečemu kontrapunktistu Albrechtsbergerju. Ali tudi ta ni mnogo pričakoval od Beethovna. Razlagati si je to dejstvo tako, ker je bil Beethoven zelo preudarljiv in zato nekam okorn. Saj je tudi pozneje komponiral le počasi in ne brez velikega truda. Istega leta se je učil še pri komponistu laških oper, dvornem kapelniku Salieriju. Tam se je seznanil z imenitnim virtuozom na klavirju Hummelnom in tekmoval z njim. Hummel je igral elegantnejše, Beethoven pa duhovitejše, pristrčnejše in z večjo tehniko. V fantaziji in improvizaciji je Beethoven vse nadkriljeval.

Po dveletnem učenju na Dunaju je bil Beethoven popolnoma samostojen (leta 1795.). (Dalje prih.)

g. Časl v jednem silila, naj odtegnem tožbo in se s Časlom znova pobotam. Toženec je bil takoj pripravljen, plačati vse tožne troške in mi izdati pismeno častno izjavo, kar sem jaz odločno odklonil, rekoč: »Gospod kazenski sodnik, ne dam se več varati, župnik Časl mi ne more dati nobene častne izjave; kajti on me je že dvakrat na ta način osleparil; on je človek brez čuta časti, velik lažnjivec, ovaduh, nepoštenjak itd. in torej ne morem ponujenega pobotanja sprejeti.« Ob enem sem proglasil, da se obrnem v dosego Časlovih ovadb na vis. c. kr. naučno ministrstvo, vsled česar sedaj tožba miruje za nedoločen čas. Župnik Časl je hotel z lažjo izpodkopati mojo eksistenco ter doseči mojo kazensko premeščanje. Preiskave so izpadle meni v korist. Naučno ministrstvo je že meseca kimovca 1901 razsodilo, da ni vzroka, me kazenskim potom prestaviti. Če se smem na zasebna poročila in Dunaja zanesti, je ministrstvo moji prošnji v zadevi izročitve Časlovih ovadb ugodilo in se bode torej zaostali račun vendar pri sodišču sklepal.

6. Radi mnogega zla je moral župnik Časl na migljaj knezoškofjskega konzistorija oziroma knezoškofa, odložiti načelnništvo, pisarijo krajnega šolskega sveta pa si je pridržal; zato je pa on izposloval, da so izvolili mesto njega njegovega slavnatega moža Jožefa Deželaka načelnikom. Za njegovim hrbtom je odselej delal še z večjim pritiskom in je pošiljal tega po kostanj v razpihano žrjavico. Moža je tako daleč zlorabil, da ga je spravil v zapor. Župnik sam je ušel kazni s tem, ker se je dokazalo, da je neko ovadbo mesto njega iz previdnosti pisal njegov stričnik komij Časl, ki pride pogosto, osobito kadar je brez službe v Št. Lenart.

Nadalje sta bila oba župnik g. Časl in načelnik Deželak dne 12. vinotoka 1901 pri okrožnem sodišču v Celju obsodena vsak na 50 K globe in v plačilo skupnih troškov, ki so se naračunali do blizu 300 K, ker sta me v neki novi ovadbi po krivem sumničila. Tudi to svojo obsodbo je župnik Časl zlorabil proti meni, govoreč v Št. Lenartu in v Laškem trgu neresnico, da sem bil baje tudi jaz ž njim vred v Celju obsodjen na 100 K globe.

7. Da bi v prihodnje odvzel župniku Časlu priložnost do krivih ovadb in si prihranil neprestane tožbe sem se obrnil na vis. čast. knezoškofjski konzistorij s posebno prošnjo, v kateri sem opisal njegov nepošten nagon in vso zlo, ki je izhajalo iz njegovega peresa, naj se mu zaukaže pisarijo krajnega šolskega sveta, katero opravlja za 50 K, odložiti. Visoko čast. knezoškofjski konzistorij v Mariboru mi je s svojim dopisom z dne 18. grudnia 1901 št. 4051 naznanil, da bode župnik Časl imenovan posel odložil.

Živel sem v Št. Lenartu sedem let v miru in lepi zastopnosti za blagor izročene mi mladine. Župnik Časl pa je kmalu po svojem prihodu l. 1899. začel sejati seme prepira in sovraštva in je ljudji navdihoval z nasprotstvom do šole. Korak za korakom je izzval take razmere, da je postalo več ljudi žrtva trimesečnega 10, 8, 7, 6, 5, 4, 3 in dvadnevne zapora, provzročil je ljudem mnogo gmotne škode, vselej je kazal s prstom na druge, delajoč sam sebe lepega. Podoben je tistemu tatu, ki je med množico bežaje kričal: »Držite ga, držite, tata lovim!«

Ker župnik Časl še sedaj po obsodbi in različnih udarcih ne neha govoriti neresnice, ker niti sodnijska obsodba nanj poboljšivo ne vpliva in ker se ne maram za vsako njegovo opravljanje tožiti, pribelžim s tem naznanilom in pojasnilom v javnost ter prosim vse znane in neznane tovariše gg. učitelje, učiteljice, duhovnike, razumnštvo v Laškem trgu in drugod kakor tudi prebivalstvo v Št. Lenartu, naj se g. Časlu ničesar ne veruje, karkoli govori o meni ali o šolskih zadevah.

Koliko je njegovemu govorjenju verjeti, kaže tudi njegovo smešno besedičenje, da bode postal profesor, dekan, korar škofovega kapitlja, dekletom je dal kot kaplan umeti, da postane še celo škof.

Radoslav Knaflič
nadučitelj.

Mislimo, da nam temu pismu ni treba ničesar dostavljati, kajti to pismo obsega treskav dokaz uprav neverjetne zlobe, s katero katoliški duhovnik preganja poštenega in vestnega učitelja.

V Ljubljani, 14. januarja.

Spravne konference.

»Narodni Listy« poročajo, da je dr. Herold ministrskemu predsedniku označil stališče Čehov do vlade in do Nemcev ter izjavil, da Čehov k spravnim konferencam sploh ne bo, ako bodo Nemci vztrajali na svojem stališču, ako bodo stavili neizpolnjive in nemogoče zahteve, ako ostanejo pri svoji taktiki in bodo hoteli že naprej kaj diktirati. Tudi se je Körberju povedalo, da se ne sme napraviti zopet napaka kakor leta 1890., ko se je poskušalo dognati spravo le za Češko in ne tudi za Moravsko. Imenom Vsenemcev je posl. dr. Schalk izjavil, da se spravnih pogajanj ne udeleža, ako ni glavni pogoj sprave določitev nemščine državnim jezikom. Tudi ne dovolijo Vsenemci glede notranjega državnega jezika nikakih koncesij. Ruske »Novosti« pišejo, da so v Avstriji difference velike in na videz nepremostne. Toda Avstrija je dežela kompromisov. Trenotkom, ko sovražni narodi o spravi niti slišati nočejo, se umaknejo trenotki utrujenosti. Körber misli, da je prišel trenotek take utrujenosti ter ga poskuša sedaj izrabiti. Körber je bil doslej precej spreten in zato je pričakovati, da se mu posreči, Nemce in Čeha zjediniti na podlagi obojestranskih koncesij. Oba naroda vesta iz lastne izkušnje, da je zanju sprava boljša kot boj. Vesta pa tudi, da bo sicer Körber dovolj pogumen, da izpolni svojo grožnjo. Potem pride absolutizem. »Nova Reforma« piše, da se sprava vendarle doseže, »kajti čudeži se gode še dandanes«.

Vojna v Južni Afriki.

Vendar smo se motili. Angleži z Bülowim niso zadovoljni, dasi je toli zgovorno branil prijateljstvo Anglije ter njeno armado. »Standard« in »Times« smatrata Bülowa filipiko za premedlo in premalo odločno ter Bülowa ostro kritizujeta. Vrh tega pa je še Chamberlain v Birminghamu rezko zavrnil Bülowa radi njegovega prvega govora, češ, da ne preklicuje ničesar in da ne rabi nikakih poukov. Chamberlain torej vztraja pri svojih žalitvah, ki se tičejo nemške armade. V Nemčiji se bo sedaj protiangleško gibanje še poostriilo. Zakladni lord Balfour je imel te dni v Manchesterju govor, v katerem je trdil, da je bojišče v Južni Afriki vedno ožje in omejenejše ter da so guerilla-tolpe vedno v večjih stiskah. Dejal je, da se strinja z Roseberyjem v mnenju, da je na evropskem kontinentu vladajoče, Angliji sovražno mnenje resna stvar, a upa, da se bo vsaj Roseberyju verjelo, da je angleško vojevanje z Buri človekoljubno in pošteno. Balfour je zavračal psovke evropskih listov kot nezasužene. Angleška armada je pogumna in se vede moško. Da angleški finančni minister skuša naslikati vojni položaj ugodno ter da za trjuje: konec vojne je odvisen bržčas le od novega kredita, je spričo bodočega sestanka parlamenta razumljivo. Ali položaj v Južni Afriki je nespremenjen. Buri so povsod agresivni ter na vseh koncih silijo Angleže, da so razkropljeni v manjše oddelke. Sistem z blockhišami je nezadosten, kajti Burov ne ovira v gibanju. Angleška armada je razbita na nešteto posadk, patrol in čet, a ne more doseči nič večjega, uspešnejšega in odločilnejšega. Novih vojakov prostovoljcev v Angliji ne bo dobiti 10.000, a tudi ti bodo kmalu porabljeni, saj so sedaj aktivne čete večinoma že utrujene in demoralizirane. Vojna se bo vršila še brezkončno, in danes je že vprašanje, ali se končno Anglija ne bo morala zopet umakniti v Kaplandijo brez pridobitev. Burov premagati pa Angleži ne bodo mogli menda nikdar!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. januarja.

— Dr. Šusteršič zagovarjal je pred kratkim v Rudolfovem znanega fanatičnega popa iz Čateža. Ker so priče, prej kot ne poprej v spovednici in drugod pošteno prepirane, pri glavni razpravi predmet obtožbe v bistvu sicer potrdile, in ker samo »na posamezne besede« niso mogle priseči, in ker je končno še čateški surovi nunec privlekel k razpravi »svoje« posebne priče, katere sta z drom. Šusteršičem poprej v stroj vzela, bil je omenjeni pop, jeden

najgrših in najostudnejših razgrajacev na prižnici, opravičen. In sedaj je čudovito, kako žlindrasti dr. Šusteršič iz tega oproščanja za se reklamu kuje. Najprej priobči se v »Slovencu« dnevna vest, da je dr. Žlindrovič zmagal in popoviča iz klešč izvlekel! Napove se uvodni članek, ki se potem v istini tudi razprede. V tem uvodnem članku se pere fajmoštrova nedolžnost, ali še veliko bolj se proslavlja dr. Šusteršičeva zagovorniška spretnost. Prav v slogu trigona Kikerja! Na to se objavi še nekaj dnevnih vestij, kjer se povsod čita o demoničnih silah velikega zagovornika dra. Šusteršiča! Kakor brez ameriške reklame, tako to zavrženo človeče brez sleparstva živeti ne more. V tem slučaju izbruhnilo je njega sleparstvo v podobi vsakdanjega ovadstva in denunciantovstva! Za žrtev si je izbral državnega pravdnika namestnika, g. Kesslerja v Rudolfovem. Mi tega uradnika političnega mišljenega ne poznamo, nas pri njegovih uradnih poslih to mišljenje tudi čisto nič ne briga, zategadelj si tudi ne štejem v dolžnost, njegove obtožnice zagovarjati, ali nekaj pa moramo vendar-le na steno pribiti v tem slučaju. In to je, da dr. Šusteršič že nekaj dni sem prijavlja v »Slovencu« članke in člančice, v katerih g. Kesslerja na način, ki pri pametnem človeku nikake dvojbe ne dopušča, očita, da je proti častškemu popu iz gole politične strasti dvignil obtožbo radi napada na cesarja Josipa, radi napada, v kojem je sedaj po mnenju dra. Žlindroviča dognano, da ni veljal cesarju, nego njegovim »ministrom«! Čemu to pribijamo? Radi male reminiscence! Ni še tega mesec dnij, ko je bil naš list zaplenjen, ker smo državnemu pravdniku v Mariboru očitali, da neke obtožnice, (ki je, stavljena potem po zasebnem udeležencu, zmagonosno prodrla) iz malomarnosti ni dvignil. Dr. Šusteršič pa g. Kesslerju očita, da je obtožnico nalašč dvignil, in sicer iz političnih nagibov. V čem se razlikujeta ta dva slučaja? V tem, da smo bili mi konfiscirani, mej tem, ko sme dr. Šusteršič že več dni svoj goltanec raztezati po škofovem glasilu! To napravljaja utis, kakor bi politična propalica dr. Šusteršič, koja na Dunaju niti najslabši psiček več ne povoha, pri nas v deželi bil nekak gospodar, pred kojim se vse trese in kojega se vsak boji. Ali verujte nam, da je vsak, ki meni, da ima dr. Šusteršič v raznih in spodobnih krogih še kaj vpliva, in mu zategadelj morda imponuje, podoben človeku, ki v bengalskem džunglu trepetajo pred staro in onemoglo kobro, tresoč se pred črnim njenim strupenim zobom, dasi se je v črnem in strupenem tem zobu strupena žleza že davno osušila. In to je, kar smo hoteli pribiti?

— Volitev v trgovsko in obrtno zbornico kranjsko. Predsednikom volilne komisije za kranjsko trgovsko zbornico je imenovan dvorni svetnik g. dr. pl. Rilling.

— Josip Nollj †. Včerajšnji pogreb je pokazal, kako iskrene simpatije je vžival pokojnik v vseh krogih. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Na čelu so korakali Sokoli z zastavo, potem je sledilo osebje slovenske opere, pevsko društvo »Slavec« z zastavo, osebje nemškega gledališča ter zastopstva raznih društev! Na krsto je bilo položenih vse polno venec, mej drugimi od osebja slovenske opere, od »Sokola«, od »Narodne tiskarne«, od ravnateljstva nemškega gledališča itd. Med drugimi so pokojnika spremili na zadnji poti župan Hribar z mnogimi obč. svetniki, dvorni svetnik Lubeč, višji gozdni svetnik Goll, vse osebje »Narodne tiskarne« z dež. odbornikom dr. Tavčarjem in Grassellijem na čelu, odbor »Dram. društva« s podžupanom dr. vit. Bleiweisom, ravnatelj Levec in mnogo profesorjev itd. ter dolga vrsta dam. Pred hišo žalosti in na pokopališču je pelo društvo »Slavec«. Bodi pokojnemu rodoljubu lahka zemlja domača!

— Iz črnega brloga. Na Dunajskem »strankarskem zboru« kršč. socialcev bi imel baje govoriti dr. Žlindra o »harmoniji mej poštenostjo in krščansko taktiko«. — Radovljiški kapelan definira »kršč. stranko« tako le: ona je zastopnica katoliške cerkve. Lepa zastopnica! — »Slo-

venec« od sobote je moralno razjarjen in rogovi proti »Laibacherici«, ki priporoča »sehr interessante Bücher«. Dihur in morala! — Včeraj so imeli ljubljanski duhovniki sestanek Menili so se o papežu, o »cerkvenih urah« in slučajnostih. Sestanek je bil menda tajen, ker dihur o njem nič ne poroča. — Dr. Lueger je imel zadnjič na Dunaju predavanja, v katerem je govoril tudi o »narodnostnem vprašanju«. To je seveda »zanimivo« za — »Slovenca«. Seveda ne »razburja« narodnostno vprašanje dunajskega »lepega Karla«. Tudi ne bodo poslanci istega rešili. Čudno! Prepustimo rešitev Koerberju ali pa Luegerju. »V nadalje razmotranje se dr. Lueger ni hotel spuščati«, piše »Slovenec«. No, prav je imel mož! —

— Še jedenkrat: Opombe k mestni ubožnici. V včerajšnji številki »Slov. Naroda« objavil je nekdo par vrstic kot kritiko moje kritike o mestni ubožnici. V tej kritiki naglašaja člankar, da je v Elberfeldu preskrbovanje v ubožnici ter izven ubožnice. To je individualistično, mejtem, ko je prvi način oskrbovanja baje urejen še po strožjem domačem redu kakor ljubljanska ubožnica. Dobro! A kaj imenujemo Elberfeldsko? Tisti način preskrbovanja, ki se razlikuje od vsega drugega preskrbovanja. In to je ravno individualističen način! Če je ubožnica v Elberfeldu urejena po starem kopitu, potem se ne razlikuje prav nič od ubožnic v raznih drugih mestih. Kadar pa se govori o elberfeldskem preskrbovanju, se misli ravno na metodo, da je od vseh drugih različna. To naj gosp. nasprotnik vzame v poštev. Sicer pa ni glavno vprašanje, ali je ljubljanska ubožnica Elberfeldska ali ne, temveč glavno je to-le: Li je pravično in človeško, če se ubogim intolerantno krati osebno prostost?!

Karletto.

— Ali je v Ljubljani treba še jedne tiskarne? Danes imamo v Ljubljani šest tiskarn, pet slovenskih in jedno nemško. Za potrebe občinstva je s tem pač tako dobro preskrbljeno, kakor malo kje drugod, zlasti ker imamo tiskarne tudi v Kranju, v Kamniku, v Postojini in v Novem mestu. Potrebe občinstva so majhne, saj pri nas ni ne posebne industrije, ne posebne trgovine, in bi za potrebe občinstva zadostovale čez in čez dve ali tri tiskarne. Ko bi vse kranjske tiskarne morale živeti ob naročilih iz občinstva, bi bile že davno zmrznele. Kje pa imajo ljubljanske tiskarne zaslužek? Bambergova tiskarna je največja, ima mej svojimi naročniki vse nemške firme, ima uradni list in bi še ne mogla izhajati, če bi od drugod, iz družih dežel ne dobivala naročil, zlasti iz Pulja. »Katoliška tiskarna« ima vsa duhovniška naročila, izhaja pa le, ker izdaja celo vrsto časopisov in vsakovrstnih knjig. Blaznikova tiskarna se živi največ s pratiko in z »Zgodnjo Danico«. Prej Miličeva tiskarna je imela poglavitni zaslužek od kranjske hranilnice in od šolskih izvestij, a nesla ni skoro nič, nego vsled velike konkurence zabredla v dolge, tako da je bil lastnik vesel, da se je je mogel iznebiti. Kleinova tiskarna ima dela za vlado, za mestno občino in za mestno hranilnico. »Narodna tiskarna« pa živi ob zaslužku, ki ga ima pri časopisih in knjigah, ker drugih naročil skoro nič nima. Od nas se le vedno zahteva reklama, zaslužek se pa nosi drugam, dasi je naša tiskarna kot delniško društvo z davki najhujše obložena. Položaj je torej tak, da bi ljubljanske tiskarne lahko še stokrat več naročil prevzemale, ako bi jih bilo, da pa vsled pomanjkanja naročil nobena tiskarna ne bi mogla izhajati, ako bi ne gojila kake specialne stroke. V tistih razmerah je nova tiskarna v Ljubljani popolnoma nepotrebna in bi tudi ne imela eksistenčnih pogojev. Pričakujemo, da bodo merodajni krogi uvaževali te dejanske razmere. Dokler je tiskarstvo koncesijonirano obrt, imajo oblasti po naši sodbi dolžnost, da podeljujejo koncesije le kjer je potreba resna in izkazana, sicer je bolje, da se tiskarska obrt neha biti koncesijonirana.

— Repertoar slovenskega gledališča. Danes je repriza Davisove veseloigre »Katakomba«, ki spadajo med najboljše in najduhovitejše nemške moderne drame. Pri premijeri so dosegle »Katakomba« najpopolnejši uspeh. Gotovo

je, da spadajo k najboljšim igram svetovnega repertoira. Ker se tudi izvrstno igrajo, opozarjamo nanje običnostno iznova. V četrtek se poje zadnjič v sezoni opera »La Traviata«.

— **Potrjen zakon.** Cesar je sankcioniral od deželnega zbora kranjskega sklenjeni zakon glede najetja posojila v znesku štirih milijonov kron v svrhu dotacije zaklada za javne namene in povzdigo kmetijstva na Kranjskem.

— **Poštna vesti.** Poštarja gg. Jos. Pavlič v Škofji Loki in Rihard Schrey v Lescah sta pomaknjena v I. razreda 3. vrsto, poštarica g. Alojzija Demšar v Železnikih pa v II. razreda 1. vrsto. Premeščena sta poštna ekspedijenta g. Matija Schaubach iz Trsta v Postojno in g. Ivan Cimprič iz Ljubljane v Gradec.

— **Koncert Ondříček.** Najmlajši član slavnostne rodbine virtuozov, Emanuel Ondříček je začel svojo umetniško karijero s šestim letom. V starosti desetih let se je poskusil kot kompoziter, danes, ko je komaj 19 let star, slovi po vsi Rusiji kot znamenit goslar, je ruskega carja komorni virtuoz in se je sedaj napravil na svojo prvo veliko tournéjo. Nedeljski koncert je pokazal vso izredno spretnost in nadarjenost mladega umetnika in prepričani smo, da mu ta tournéja prinese največji umetniški ugled, ki ga v polni meri zasluži tudi njegov spremljevalec, klavirski virtuoz Veyrich. Škoda, da se običnostno ni mnogoštevilnejše udeležilo koncerta.

— **Umrli** je včeraj gospa Leopoldina pl. Valenta, soproga vladnega svetnika g. dr. pl. Valente. N. v m. p.

— **Vznemirjeno tercijalstvo.**

Včeraj se je tako prav jasno pokazalo, kaki so sadovi sistematičnega poneumnjevanja ljudstva in tistega blaznega tercijalstva, ki se goji v »Marijinih družbah«. »Slovenec« je z neslanimi pripomnjami preskočil bistvo tega pojava, ki je na sebi kaj žalosten, ker se v njem zrcali, na kako nizki intelektualni stopinji so še gotovi krogi in sicer ravno tisti, ki se vedno drenjajo po cerkvah in okrog nekaterih nečednih »božjih namestnikov«. Stvar je ta-le: Domač umetnik je razstavil troje podob; srednja teh podob predstavlja elegantno oblečeno damo z mrtvaško glavo. Podoba je duhovito zasnovana in fino izvršeno delo. Misel, katero je umetnik izrazil, je vsakemu umevna, kdor ima količkaj razuma, samo tercijalški gardi ni bila razumna. Dekle, kuharice, delavke i. t. d. je podoba silno vznemirila in kar nakrat so raznesle romantično »storijo«, ki se je rodila v njihovih perversnih možganih. Pripovedovale so, da ima Šilrot (tako so prekrstili Rothschilda) v Parizu hčer z mrtvaško glavo. Bila je to lepa judinja, a tako nečimerna, da je hotela še lepša postati. V ta namen si je pridobila sv. hostijo, jo raztopila v vodi in se s to vodo umila. Toda Bog jo je udaril in jej za kazen glavo spremenil v mrtvaško glavo. Zdaj išče judinja z mrtvaško glavo ženina in Šilrot ponuja 70 milijonov tistemu, kdor vzame njegovo hčer. Vse to so prismojene babnice pripovedovale in tudi verjele. In ni čuda, da so verjele, saj se jih s takimi in podobnimi budalostmi o čudežih itd. pita dan na dan, saj obstoji mistično »versko življenje«, kakor se neguje zlasti v Marijinih družbah, prav v negovanju tacihi neumnosti. Slišala se je še druga verzija o uzrokih, da išče judinja z mrtvaško glavo ženina v Ljubljani. Reklo se je namreč, da je judinja slišala o naših silno pobožnih možeh kakor so dr. Šusteršič, dr. Brejc, Štefe, dr. Schweitzer in drugi stebri in stebriči cerkve »säulein der Kirche« ter išče jednega izmed teh, upajoč, da jo bode izmolil. No, bodi kakorkoli, gotovo je, da ta dogodka kaže vso duševno inferiornost tistih žensk, ki se imenujejo tercijalke.

— **Javno predavanje.** Predvčerajšnjim je v »Mestnem domu« predaval n. ravnatelj Ivan Šubic o uredbi električnih železnic s posebnim ozirom na ljubljansko električno železnico. Mnogoštevilno zbrani poslušalci so z veliko pozornostjo sledili jasnim in jako zanimivim izvajanjem g. predavatelja.

— **Skupaj trčila** sta danes zjutraj na Zaloški cesti električni voz in voz Marije Klobučarjeve z Dobrave. Na slednjem vozu se je zlomilo oje.

— **Nozgod.** Ivan Cegnar, zasebnik v Linhartovih ulicah št. 28 peljal se je včeraj popoldne po Zaloški cesti z vozom. Izognivši se električnemu vozu, zavozil je v cestno strugo in se je voz ž njim in z njegovo ženo vred prevrnil. Ivan Cegnar si je pri tem izpahnil nogo, da so ga morali prepeljati v bolnico, žena pa je bila na obrazu poškodovana ter so jo odpeljali na dom.

— **V oko se je zabodel.** Alojzij Banovec, zvonar pri Samassi, stanujoč v Vogelovih ulicah št. 5, igral se je v svojem stanovanju s svojim sinom in ga učil eksercirati. Ko je sinko potegnil otročjo sabljo iz nožnice, se je oče pripognil in se zabodel na sabljo v oko. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Neusmiljena mati.** Delavka A. P. je včeraj v ulicah na Grad svojega triletnega sina neusmiljeno pretepavala in ga vrgla enkrat ob zid in enkrat ob tla. Ljudje, ki so to videli, so neusmiljeno žensko kaznali policiji.

— **Tatvino.** Prodajalki žganja Neži Zajčevi v sv. Florijana ulicah je neki šnop-sar pobral z dvorišča obleko. Neža Zajc je tatvino takoj opazila in letela za tatom in mu odvzela kar ni bilo njegovega. — Zasebniku Jakobu Ažmanu na Privozu je bila ukradena z ograje sivkasta, rudeče črtasta preproga.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj zvečer z južnega kolodvora 55 oseb.

* **Smrtonosna tatvina.** Pri zdravniku dr. Tomki v Budimpešti ki se je mudil od 21. dec. do 5. t. m. s svojo gospo na Dunaju, so tatovi izpriznili blagajnico, v kateri so bile razne dragotnine za 3000 K in vrednostnih papirjev za 190.000 K. Številke papirjev so bile znane ter so se policijam takoj naznanile. Tat je nekaj teh papirjev na Dunaju že sprejmenil zopet v denar. Dobil je zanje 90.000 K. S tem se je dognalo, da se je zgodila tatvina pred 27. dec. m. l. Tat je bil navidezno jako eleganten 40-50 leten mož črne, precej dolge brade. Denar je vzel pri dveh bankah. Dr. Tomka se je med tem v Budimpešti iz obupa usmrtil, skočivši iz IV. nadstropja.

* **„Poljubite knjigo!...“** V Londonu mora vsaka priča poljubiti umazano, staro, v telečje usnje vezano sveto pismo starega in novega testamenta, kar potrjuje sveto, da hoče dotična oseba govoriti resnico. Kakor znano, pa vladajo na Angleškem koze, in so že precej razširjene, vsled česar se brani marsikatera priča poljubiti — sveto pismo, kajti umevno je, — da se tem potom bolezen jako hitro razširi. Pričakovati je, da bo ta epidemija to nespametno poljubljanje odpravila.

* **Največji pesnik** samo — kvantitativno seveda — je vsekakor japonski cesar. Baje ne mine večer, da ne bi napravil 27—30 pesnic. Vse te pesni, ki se imenujejo »Wa-ka«, mora pregledati baron Takasaki ter jih oceniti. Takasaki pravi, da je napravil cesar od l. 1892 do konca marca 1901 37.000 pesnij. Tudi cesarica pesnikuje, a ni tako plodovita; vsaki teden spesni približno dve pesni.

* **Tragedija cvetličarice.** Pred par leti je izginila z Dunaja mlada »lepa Adolfin« Matiak. Seznani se je z jako bogatim muzikom, Holandcem Nordenom, zaljubila sta se drug v drugega in sta sklenila, da se poročita. Živela sta jako srečno v Londonu in Švici, rodil se jima je tudi potomec; nakrat pa je zblaznel srečni mož, in njegovi stariši so ga poslali v umobolnico, dasi se je soproga temu upirala. Po moževi bolezni je živela mlada žena v hudi bedi; prišla je s svojim otrokom zopet na Dunaj, kajti soprogi stariši niso hoteli pripoznati njenega zakona ter niso hoteli skrbeti zanjo in za otroka, njenega sinka, dasi so silno bogati. Norden je v svoji oporoki ostavil vse svoje ogromno premoženje svoji ženi, toda njegovi stariši so oporoko ovrgli, češ da je bil sin že blazen ko je delal oporoko. Zastopnik »lepe Adolfin« skuša sedaj doseči diplomatičnim potom, da bi bil pripoznan zakon umobolnega Nordena na Holandskem, če tudi se je poročil po angleških zakonih.

* **Kitajski pregovori.** Bogatincu manjka največ vsega. — Kdo je največji lažnjivec? Kdor o sebi preveč govori. — Temu, kdor sam sebi ničesar ne priznane, bi morali vse priznati.

Društva.

— **Odbor „Pravnika“** sklicuje izvršuje društvena pravila, XV. redno društveno glavno skupščino na ponedeljek 27. januarja v restavracijske prostore »Narodnega doma« v Ljubljani ob pol 9. uri zvečer. Vspored: 1. Nagovor načelnika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Poročilo blagajniških preglednikov, 5. Poročilo o slovenski priročni izdaji »izvršilnega reda«, 6. Volitev načelnika, 10 odbornikov in računskih preglednikov, 7. Posamezni nasveti.

— **Velika Sokolska maškara** katera bode, kakor običajno, na pustni torek v Nar. Domu, obeta biti po pripravih, ki se vrše tudi letos ena naj-sijajnejših in originalnih predpustnih veselice. Ker so bile maškare že na raznih tako v »Šiški« kakor na »Kitajskem« na »Severnem tečaju« in že tudi v »Afriki« pustil je letos Sokol »to ljubo suho zemljo« in napravi svojo maškaro »na dnu morja«! To bo halo! Prosim Vas, maškara na dnu morja!! Potapljači že preiskujejo morská tla, da se določi, kje bi najbolj kazalo napraviti tako maškaro. Pri tej preiskavi so potapljači kakor nam poroča neki starinoslovec (pa ne Pečnik) — kateri seveda morajo imeti povsod svoj nos zraven — našli neko čudno, že okamenelo velikansko ribo. No tisti profesor ali kar je že, meni, da bo to prej ko ne tista riba, ki je Jonasa požrla. V koliko se je zmotil ta učenjak, bomo videli na maškardi, katera sa bode prej kone ravno na tem prostoru napravila. Razne nimfe in povodnji moške so že imeli poszetovanje ter določili, da se vdeleže te velike Sokolske maškare vse kar pod morjem lajze inu gre! —

— **Občni zbor savinske podružnice „Slovenskega planinskega društva“** bil je dne 5. t. m. v Šoštanj. Udeležba bila je dovoljna; med navzočniki smo opazili deželnega poslanca g. Vošnjaka, zastopnika osrednjega odbora »Slovenskega planinskega društva« g. M. Verovška iz Ljubljane, cvet šaleške inteligencije itd. Načelnik podružnični gosp. Kocbek iz Gornjegograda je v pozdravu tudi omenjal v glavnih potezah dosedanje delovanje podružnice, spominjal se v minulemu letu umrlega člana g. Hudovernika, duhovnika v Mariboru (navzočniki smo v znak sožalja vstali) in je poudarjal kulturno važnost planinstva. Nato je tajnik g. Šijanec prečital obširno poročilo o društvenem delovanju v letu 1901. Savinska podružnica ima 107 letnih članov in 24 ustanovnikov. Podpor je bilo od železnicekega ministrstva (za popravilo in vzdrževanje potov) 200 K; od okrajnega zastopa gornjegrajskega 100 K; od raznih hranilnic in posojilnic 630 K in manjše svote od raznih dobrotnikov. Profesor g. Frischaufer je nabral za sklad potov 28 K; g. Peter Majdič v Celji je daroval vrh iz žice v vrednosti 33 K. Savinska podružnica je glavno pozornost obrnila l. 1901 na popraviljanje in izboljšanje potov. Nad Turškim žlehom pod Skuto se je naredila cisterna, ker ni v bližini nobenega studenca, pri gornjegrajski koči se je studenec obzidal s cementom in pokril s streho. V vseh kočah se je pomnožil inventar, Kocbekova in Mozirska koča sta dobili novi ognjišči. Na vse koče so se pribile nove ključavnice, ki so take, kakor iste pri drugih kočah »Slovenskega planinskega društva«. Kocbekova koča bila je skozi tri mesece v sezoni oskrbovana, (oskrbnik Jurij Planinšek iz Luč), istotam bila je tudi ombrometrična postaja. Obisk koč bil je dovoljen in raste leto za leto število turistov v naših planinah. Izleti so se priredili trije, od katerih se oni na Ojstrico ni mogel popolnoma izvesti, ker je postalo preneugodno vreme. Na Menino je bil izlet skupno prirejen s kamniško podružnico, katerega so se zlasti Ljubljancje udeležili v lepem številu. Najlepši je bil izlet v »Pekel« in na Mrzlico, prirejen po Žalskem odseku naše podružnice. Podružnica ima knjižnico v vrednosti 700 K in se je letos zlasti pomnožila po zemljevidih. Knjig in brozuric je 296, fotografij planinskega značaja 234, panoram 27, zemljevidov 145 in en album slik iz savinskih planin. G. Terčak iz Ksaverija je vprašal, kako da je prišla »huda Luknja« v nemške roke, zakaj da iste ni kupila savinska podružnica. K tej zadevi so se govorili gg.: Kocbek, Verovšek, Vošnjak in dr. Mayer. Vsi so bili mnenja, da je prav, ko se ni kupila omenjena jama. Stroški vzdrževanja bi bili preveliki in bi se podjetje nikakor ne izplačalo. Eden šaleščanov, ki vse razmere dobro pozna, se je izrazil, da je prepričan, da »Huda Luknja« niti tega denarja ni vredna, kar se je za njo plačalo, in da je prav, ako se ni kupila. Blagajnikovo poročilo — blagajnik je načelnik — kaže dohodkov 1901 K 59 vin., stroškov 1872 K 1 vin., torej prebitka 29 K 58 vin., čista imovina znaša 10.303 K 58 vin.; proračun za leto 1902 se je odobril s 1450 K. Pri naslednji točki vspeveda poroča načelnik, da sta on in tajnik bila na nesramen način napadena v lističu »Naš Dom« in tudi v »Slovenskem Gospodariju«, in da glede na te napade odstopita od svojih mest. Odbornik osrednjega društva obža-

luje, da se najde mož, ki očita tako delavnim močem kot sta predsednik in tajnik, kaj netaktnega. Sicer pa se na rovanja takih listov ni treba ozirati. Dotični dopisnik naj bi raje prišel na občni zbor in bi tukaj naj v oči povedal, kar mu ne prija. Predlaga, naj se izreče obema odstopivšima odbornikoma popolno zaupanje in naj se zopet volita. Sprejme se soglasno, kakor tudi sledeča resolucija, katero je predlagal notar g. Kolšek: Občni zbor Savinske podružnice »Slov. planinskega društva« 1. zavrača odločno vse napade, ki so bili v »Našem Domu« proti podružničnemu predsedniku in tajniku; 2. ker so vsi napadi neutemeljeni in neosnovani, izreka občni zbor popolno zaupanje v dva odbornika naše podružnice in iskreno zahvalo za dosedanje uspešno delovanje; 3. izreka prošnjo, naj blagovolita zopetno izvolitev sprejeti in nadaljevati dosedanje delovanje. Načelnik in tajnik sta na to izjavo sprejela svoja mesta. Ker ni bilo nobenega posebnega predloga, je načelnik izrekel vsem udeležencem zahvalo za udeležbo in zanimanje in prosil, naj še nadalje gmotno in moralno podpirajo Savinsko podružnico, katera, bode kakor dosedaj, tudi zanaprej stala nad strankami ter delovala — ne glede na levo, ne na desno — le v prid prebivalstvu lepih naših planinskih krajev. Nato se je še g. Kolšek v imenu trga Šoštanj zahvalil Savinski podružnici, da si je ta slovenski trg izbrala za zborovališče in želel, da bi v kratkem zopet se tukaj zborovalo, gosp. Verovšku pa je naročil, naj nese iskrene pozdrave bratom Ljubljancem, posebno pa še ljubljanskim planincem in dičnemu načelniku »Slovenskega planinskega društva« gosp. prof. Orožnu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zagreb 14. januarja. Žalimo neknadivi gubitak Josipa Nollia, koji je bilo nekada odličan član i ovoga umetničkoga zavoda. Uprava hrvatskog zemaljskog kazališta: Intendant Hreljanović.

Dunaj 14. januarja. Proračunski odsek nadaljuje danes razpravo o proračunu ministrstva notranjih del, v razpravo je posegel tudi ministrski predsednik Körber.

Dunaj 14. januarja. Vdova grofa Hohenwarta, rojena baronica Weingarten, je sinoči v starosti 78 let umrla.

Praga 14. januarja. Wolfon nasprotnik Seidl je bil od deželnega odbora po nasvetu poročevalca deželnega odbornika grofa Adalberta Schönborna kot profesor na deželni kmetijski šoli od službe suspendiran. Uzrok ni znan.

Vratislava 14. januarja. Sinoči je v gledališču nastal požar, ki je povzročil paniko med občinstvom. Vsled izbornega funkcioniranja vseh izhodov, je moglo občinstvo zapustiti gledališče, ne da bi se bila zgodila kaka nesreča. Tudi železna kurtina je dobro funkcionirala in preprečila, da se ogenj ni razširil. Dve baletki sta bili ožgani; jedna je v smrtni nevarnosti.

Berolin 14. januarja. V državnem zboru je bila velika debata o poljskem vprašanju. Kancelar Bülow in minister Stüdt sta napovedala Poljakom najbrezobzirnejši boj. Pri razpravi o proračunu je Vsenemec Hasse napadal ogrskega ministrskega predsednika Szella.

London 14. januarja. Vsled razsodbe angleškega vojnega sodišča je bil burski zapovednik Liebenberg ustreljen, češ, da je umoril necega angleškega oficirja.

Listnica uredništva.

Gosp. L. V. v Ljubljani: Pišete nam: Včeraj pridem v gostilno, kjer so si zadnje čase naročili »Slovenski Narod«. Ko pijem mirno svoje vince, vstopi dolgi katoliško-nemški Omejež od deželnega odbora. Komaj zagleda »Narod« na mizi, pograbi ga, kakor jastreb pinoza, ter ga trešči pod mizo, rekoč: »Ali ne bote tega hudica že vender enkrat ven vrgli!« Vprašate nas, kaj hočemo storiti nasproti tej surovosti? Odgovor: nič! Gospoda Omeježa od deželnega odbora takt učiti, bi bilo brezuspešno delo, v drugem pa ima za se olajšalno okolščino, da tisti večer omenjena gostilna prej kot ne ni bila prva, katero je obiskal g. Omejež. Naj torej razgraja!

40.000 kron naša glavni dobitke loterije v korist ogrevanin sobam. Opozarjamo svoje čitatelje, da se srečkanje vrši nepreklicno dne 16. januarja 1902.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. januarja: Terezija Japelj, izvoščakova žena, 50 let, Konjuške ulice št. 13, izkrvavenje. — Anton Kocijan, posestnikov sin, 23 dni, Dolenjska cesta št. 26, šiviljske slabosti. — Terezija Pavle, poštnega sluga vdova, 61 let, Tržaška cesta št. 2, vnetje srčnih mišic. — Mihael Mercina, posestnik, 82 let, Radeckega cesta št. 11, ostarelost. — Marija Topolšek, šivilja, 47 let, Pred škofijo št. 16, spridenje jeter.

Dne 10. januarja: Helena Topolšek, solici-tatorjeva vdova, 77 let, Pred škofijo št. 16, jetika. — Ida Mavec, delavčeva hči, 16 mes., Marije Te-rezije cesta št. 6, vnetje soplnih organov.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-9 m. Srednji tlačni tlak 750-0 mm.

Jan.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Motna v št. urah
13.	9. zvečer	739.8	1.6	sl. zahod	oblačno	0.0
14.	7. zjutraj	741.5	1.3	sr. sever	oblačno	0.0
"	2. popol.	742.4	1.4	sl. zahod	oblačno	0.0

Srednja včerašnja temperatura 1.9°, nor-male: -2.6°.

Dunajska borza

dné 14. januarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	100—
Skupni državni dolg v srebru	99.95
Avstrijska zlata renta	120.40
Avstrijska krona renta 4%	96.35
Ogrska zlata renta 4%	119.60
Ogrska krona renta 4%	95—
Avstro-ogrski bančni delnice	1599—
Kreditne delnice	644.25
London vista	239.80
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17
20 mark	23.44
20 frankov	19.04
Italijanski bankovci	93.70
C. kr. cekini	11.30

blagajnik ali magaciner

išče službe bivši trgovec, vseskozi po-štenega predživljenja, ki založi tudi po-trebno varščino.

Cenjene ponudbe dopošljejo naj se pod „F.“ upravništvu tega lista, katero daje tudi daljino pojasnilo. (128—1)

Št. 48.087.

(128—1)

Ustanova za meščanske vdove.

Pri mestnem magistratu izpraznjeno je eno mesto Jan. Jak. Schillingove ustanove v znesku let-nih 84 kron.

Pravico do te ustanove imajo uboge vdove ljubljanskih meščanov in je prošnje za podelitev tega ustanovnega mesta vlo-žiti tukaj do konca t. m.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dné 3. januarja 1902.

Dobre cenene ure

s 3letnim pisanim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Mest (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3-75

Prava srebrna remontoarka . . . 5-80

Prava srebrna verižica . . . 1-20

Nikelnasti budilec . . . 1-95

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima

zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in

tisoč priznanih pisem. (2758-8)

Illustrirani katalog zastoj in poštne prosto.

Gov. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m s jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pon-tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 8. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Ma-rijine vane, Heb, Franzsove vane, Karlove vane, Praga, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri s večer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m s jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 55 m s večer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 8. uri 25 m s jutraj osebni vlak s Du-naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-festa, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m s jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Praga, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mo-horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-tabla. — Ob 8. uri 51 m s večer osebni vlak s Du-naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m s jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 5. uri 35 m s večer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 25 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m s večer, ob 10 uri 35 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m s večer in ob 9 uri 55 m s večer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Išče se s 1. februarjem t. l.

stanovanje

(127—1)

za novoporočenca, obstoječe iz 3 sob, ku-hinje in pritlikin, najraje v bližini Vodmata. Ponudbe na upravništvu »Slov. Nar.«.

Spretna prodajalka

želi takoj vstopiti v službo.

Ponudbe pod „Trgovina“ poste re-stante Ljubljana. (139—1)

Učenca

za urarsko obrt, 14—15 let starega, takoj sprejme Aleksander Ambrožič, urar na Jesenicah, Gorenjsko. (119—2)

Štev. 48.055.

(129—1)

Ustanova za gimnazijalce.

Od prvega semestra tekočega šol-skega leta naprej ste izpraznjeni dve mesti Jernej Sallocherjeve di-jake ustanove po 100 kron na leto.

Pravico do te ustanove imajo dijaki na ljubljanskih gimnazijah, ki so na Kranj-skem rojeni, ubogi, pridni in pa lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest morajo biti opremljene s krstnim listom, z ubožnim listom ter s šolskim spričevalom zadnjega semestra in jih je vložiti do konca tega meseca pri pristojnem šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 3. januarja 1902.

Razglas.

Podpisano županstvo proda iz svoje hoste v Cegonci pri Rudolfovem, nedaleč od novomeškega kolodvora, kakih

1000 hoj ali smerek, in sicer po kosih

katera drevesa se za prodajo že zaznamovana.

Razpisujejo se v to svrhu ponudbe, ki naj se vložijo pri podpisnem županstvu do 1. februarja 1902. Tem ponudbam priložiti je 10% varščine v gotovini, hranilnih knjižicah ali veljavnih vrednostnih papirjih. — Vsakdo, ki hoče vložiti po-nudbo, si lahko zaznamovana drevesa poprej ogleda z mestnim gozdnim čuvajem Pavličem, ki stanuje v Cegonci.

Oziralo se bode v prvi vrsti na tiste ponudnike, hočeje kupiti vseh okolu 1000 dreves.

Mestno občina ni vezana, sprejeti najvišjo ponudbo, pač pa je vezan vsak ponudnik na svojo ponudbo do 1. marca 1902, kar se ima v ponudbi omeniti.

Pogoji glede plačevanja kupovine in kedaj je spraviti les iz hoste, kakor tudi drugi pogoji izvejo se v občinski pisarni v Rudolfovem ter ima vsak ponudnik v svoji ponudbi izjaviti, da so mu vsi pogoji znani in da se jim podvrže.

Rudolfovo, dne 10. januarja 1902.

Mestno županstvo.

(141—1)

Št. 711.

Razglas.

Občni zbor „prve dolenjske posojilnice, registrovane zadruge z ne-omejenim poročtvom, v Metliki skliče se s tem na 27. januarja 1902 ob 9. uri dopoludne v občinsko pisarno v Metliki z dostavkom, da, ako k temu občenemu zboru v smislu §. 39 posojilničnih pravil ne bi dovolj povabljenih prišlo, bode drugo občno zborovanje dne 17. februarja 1902 ob isti uri in na istem kraju ter da se bode ta dan o na dnevnem redu stavljenih predmetih brez ozira na število navzočih društvenikov sklepalo.

Dnevni red na občnem zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora.
4. Potrjenje računa za leto 1901.
5. Predlog bilance za leto 1901.
6. Predlogi društvenikov.

Opomba: Vloge obrestujejo se tudi to leto po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Nadzorništvo prve dolenjske posojilnice v Metliki

dne 6. januarja 1902.

Franc Furlan l. r.

(130—1)

Usojamo si našim p. n. odjemalcem najuljudneje naznaniti, da je postrešek št. 10 z imenom **Jože Kadunc** iz naše službe **odpuščen**, in da ta ni več pooblaščen za nas drože prodajati, še manj za nas denar sprejemati.

Zaloga drož za Kranjsko
je sedaj pri trdki

Ivan Perdan v Ljubljani
in bo raznašalec te trdke našim odjemalcem na željo vsaki dan dostavil **pekovske drože**.

Dunajska kraljevska tovarna pekovskih drož.

Odbor dramatičnega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njega ustanovnik, gospod

Josip Nolli
urednik, režiser in operni pevec

v soboto ponoči po kratki bolezni preminul in bil v pone-deljek popoldne ob 1/2.5. uri pokopan pri sv. Krištofu.

Bodi blagemu pokojniku, velezaslužnemu rodoljubi, najpo-žrtvovalnejšemu članu slovenske opere ohranjen, časten spomin!

V Ljubljani, dne 13. januarja 1902. (142)

Pojutrišnjem
!! žrebanje !!

Glavni dobiček
kron **40.000** vred-nosti

Srečke za ogrevalne sobe
(Wärmestuben-Lose)
Srečka à 1 krono

priporoča (2659—20)
J.C. MAYER
v Ljubljani.

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.
Najvišje odlikovanje!
Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s 1860 na TPAPM. podplatu. САНПЕТЕРБУРГ

Šentpeterburške
galošne
čevlji za sneg, Storm Slippers

Vsak dan se izdela v tovarni 40.000 parov!

Samojedini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.
V Ljubljani se dobivajo pri znanih trdkih: J. S. Benedikt, Ernest Jeuniker, A. Masch, Henrik Kenda, Iv. Kordik, Ant. Leutgeb, Karl Reckmagel, Albert Schaffer, F. M. Schmitt, Fran Szantner itd. (2608—20)